

Mednarodna refleksija o solidarnosti

Vzgoja in izobrazba

Shalom

Šolske sestre de Notre Dame
april 2010

Uvod

"Vzgoja pomeni usposobljenost človeka. Je ključnega pomena za graditev in utrditev demokracije, razvoja, ki je trajen in človeka dostojen, temelj miru, postavljen na medsebojnem spoštovanju in družbeni pravičnosti. Resnično, v svetu, v katerem imata ustvarjalnost in znanje vedno večjo vlogo, je pravica do vzgoje nič manj kot pravica sodelovati v življenju modernega sveta." ([The Amman Affirmation](#), Vzgoja za vse: Doseganje cilja, 1996)

Klic k molitvi

"Vzgoja je najbolj pomembna tema, s katero se moramo sedaj ukvarjati. Brez primerne vzgoje ne moremo nikoli polno razumeti resničnosti našega časa in velikih izzivov, s katerimi se moramo soočiti. Gre za vzgojo, ki nas pripravlja za naloge in potrebe nenehno spreminjajočega se sveta; sveta, v katerem je nujno biti dovzeten za spremembe in stalno prilagajanje novim okoliščinam." ([Universal Education](#), Global Alliance for Peace and Prosperity)

Izkušnja

"Eden tihih morilcev, ki napada dežele v razvoju, je pomanjkanje dobre osnovne vzgoje velikega števila najbolj revnih otrok v najrevnejših deželah sveta – posebej še deklic. Vendar v nasprotju z mnogimi najbolj hudimi tegobami sveta je to 'bolezen', za katero vemo, kako jo ozdraviti. Vemo, kakšni pripomočki so potrebni in kateri modeli so dokazano uspešni. Vemo tudi, da je cena zdravljenja... majhna v primerjavi z ogromno koristjo, ki bi jo taka vzgoja prinesla za zdravje, ekonomijo, večjo vlogo žensk in temeljno človeško dostojanstvo." (Gene B. Sperling, "The Case for Universal Basic Education for the World's Poorest Boys and Girls")

V zadnjem desetletju je poraslo širjenje osnovnošolske izobrazbe. Poleg tega je bilo pričakovati, da bo to vodilo do nenehne rasti po številu in sorazmerno izobraženih odraslih. Kljub temu pa 72 milijonov otrok, v starosti za osnovno šolo in še drugih 71 milijonov mladostnikov ne hodi v šolo, in svet ni krepko na poti pri doseganju Cilja tisočletja: zagotoviti osnovno vzgojo za vse do leta 2015. (*Education for All Global Monitoring Report 2010*)

Vzgojni sistemi v mnogih najrevnejših deželah sveta doživljajo 'popotresni sunek' svetovne gospodarske recesije. Globalno nadzorno poročilo za leto 2010 o *Vzgoji za vse* opozarja, da bi ta kriza mogla ustvariti izgubljeno generacijo otrok, katerih življenje je utrpelo nepopravljivo škodo, če ne bi bila obvarovana njihova pravica do vzgoje.

Razmišljanje

"Pravično družbo je mogoče uresničiti samo s spoštovanjem presežnega dostojanstva človeške osebe. Ta je zadnji smoter družbe, ki ji je podrejena. Družbeni red in njegov napredek se morata neprestano usmerjati v blagor oseb, kajti urejanje reči je treba podrejati

redu oseb in ne narobe.' Spoštovanja človeške osebe nikakor ne smemo ločiti od spoštovanja tega načela: da je treba 'na vsakega svojega bližnjega brez izjeme gledati kot na svoj drugi jaz, in imeti... obzir zlasti do njegovega življenja in do nujno potrebnih sredstev za človeka dostojno življenje'. V vseh političnih, ekonomskih, družbenih, znanstvenih in kulturnih programih mora biti na prvem mestu zavest o prvenstvu vsakega človeškega bitja” (*Kompendium socialnega nauka Cerkve, št. 132*)

“Kristusova ljubezen nas priganja, da izpolnujemo svoje poslanstvo v apostolskem služenju, ki je usmerjeno v vzgojo. Vzgoja za nas pomeni usposobiti ljudi, da razvijejo do polnosti svoje sposobnosti kot osebe, ustvarjene po Božji podobi in jim pomagati, da usmerijo svoje darove za izgradnjo sveta. Kot mati Terezija vzgajamo v prepričanju, da je mogoče svet spremeniti samo, če se spremenijo ljudje. Tako naše apostolsko služenje zahteva krščansko gledanje na človekovo poklicanost in kaj je namen sveta.” (*Poslane ste, K 22*)

Besede blažene Marije Terezije Jezusove Gerhardinger iz: *Zaupanje in tveganje*:

- “Kar želim druge naučiti, tega se moram naučiti in to moram vaditi najprej sam.” (18. september ; MT 29)
- “Dobro izobražen učitelj more veliko lažje sprejeti osebe tam, kjer so in jim pomagati, kot nekdo, ki ni primerno izobražen; dobra volja ne more nadomestiti pomanjkljive usposobljenosti.” (19. september; MT 259)
- “Delajmo in služimo z ljubeznijo, zvesto in z dobrim namenom – ne da bi ugajali ljudem, ampak Gospodu! On nam bo stal ob strani s svojo vsemogočno milostjo.” (14. september; MT 2941)

Dejanje

Vzgoja je temeljna človekova pravica... pa vendar ostaja cilj, ki ga je težko dosegati. “Težko, vendar ne nemogoče.” (generalni sekretar ZN Ban Ki-Moon pri kosilu EFA *Global Monitoring Report 2010*)

- Če premislimo, kakšna je situacija vzgoje v našem svetu, kaj morete narediti kot posameznik za boljše doseganje tega cilja?
- Kot skupnost si izmenjajte misli o tem, kako morete pomagati pri spodbujanju za doseg tega cilja?

Sklepna molitev

Prvi korak vzgoje je imeti svoje oči odprte in biti naravnan iz teme v luč, v Božjo luč. Bog ljubezni, naš svet potrebuje tvojo luč. Daj nam svojo modrost in svoje spoznanje, da bomo s skupnim delom in preko vzgoje in pouka prinašali v ta svet tvojo luč in tvojo edinost. Daj nam spoznati različne načine, kako moremo doseči naš cilj in vsem ljudem zagotoviti vzgojo in izobrazbo. Amen.